

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ**Θεόδουλος Χ΄ Βασιλη**

Γεννήθηκε στην Αθηναίου το 1902. Σε ηλικία 25 ετών μετανάστευσε στην Αίγυπτο, όπου εργάστηκε σαν μάγειρας για 42 συνεχή χρόνια σε κοινοτικό ορφανοτροφείο και άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις ανάμεσα στις διοικητικές αρχές και στους τροφίμους του, για την ακεραιότητα του χαρακτήρα του και την προσήλωσή του στο καθήκον, για την εξυπηρέτηση των απόκληρων τούτων πλασμάτων.

Από τα πρώτα χρόνια της μετανάστευσής του συνδέθηκε με γάμο μ' ένα αθώο πλάσμα την Παναγιώτα, την οποία ο σύζυγος είχε εγκαταλείψει μόλις έφερε στον κόσμο το μοναδικό της γιο τον Μάρκο. Πέρασε αρμονικό βίο με τη σύζυγό του και ανέθρεψε και σπούδασε το γιο της στην Αίγυπτο και στη Γερμανία, που αναδείχθηκε ένας αξιόλογος μηχανολόγος.

Μετά το θάνατό της συζύγου του επέστρεψε στην Κύπρο το 1966 και το 1968 συνήψε δεύτερο γάμο με την Ελένη Κωστή Καλλή, από την Κυθρέα, όπου εγκαταστάθηκε.

Στη δεύτερη εισβολή των Τούρκων εγκλωβίστηκε με τη σύζυγό του για 3 μήνες στη Βώνη και υπέφερε αρκετά από τους Τούρκους στη διάρκεια της αιχμαλωσίας του.

Πέθανε στις 18.3.1991 και τάφηκε όπως ήταν η επιθυμία του στο κοιμητήριο της γενέτειρας του, από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου Αθηναίου.

Ο κ. Χριστόδουλος Πέτσας είπε τον πιο κάτω επικήδειο

Πολύκλαυστε Θεόδουλε,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση έρχομαι την επίσημη τούτη ώρα να πω μερικά λόγια στην αιώνια μνήμη σου γιατί στο πέραςμα της μακρόχρονης ζωής σου άφησες πίσω σου αναμνήσεις αγαθές ανάμεσα στο κοινωνικό σύνολο των συνανθρώπων σου.

Χαρακτήρας ήρεμος, ευγενικός και καλότροπος στα φερσίματά σου έχαιρες ιδιαίτερης εκτίμησης και σεβασμού απ' όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Ψυχή αθώα και αμνησικάκη εκτελούσες μ' όλη τη δύναμη της ψυχής σου πάντοτε το καλό και απεστρέφεσο πάντοτε το πονηρό και ευτελές.

Γέννημα και θρέμμα της ξακουστής κωμόπολης της Αθηαίνου από τις διακεκριμένες οικογένειες των Χ' Βασιλιδων και των Χ' Χάρων ετίμησες τούτες με το σεμνό και ενάρετο σου βίο και ανέδειξες τούτες πιο πέρα από την οικογενειακή τους παράδοση. Είχες ιδιαίτερη προσήλωση στην αθάνατη μας πίστη και προσπαθούσες να εναρμονίσεις πάντοτε τη ζωή σου με τις θείες αρετές που ο Θεάνθρωπος εγκατέλειψε σε μας στην επίγεια ζωή του. Εκκλησιάζεσο τακτικά και εκτελούσες όλους τους κανόνες και τύπους της χριστιανικής μας θρησκείας.

Νέος ξενιτεύθηκες στην Αιγυπτο όπου επί 42 χρόνια εργαζόσουν σαν μάγειρας σε ορφανοτροφείο εξυπηρετώντας μ' όλες σου τις σωματικές και πνευματικές δυνάμεις τα απόκληρα τούτα αθώα πλάσματα και στο πέραςμα τούτων των χρόνων εγκατέλειψες άριστες εντυπώσεις ανάμεσα στην Ελληνική παροικία της Αιγύπτου.

Συνέδεσες εκεί την τύχη σου μ'

ένα αθώο πλάσμα που είχε την ατυχία να συνδεθεί με άνδρα που την εγκατέλειψε μ' ένα αγόρι. Αφοσιώθηκες πιστά στις δυο τούτες αθώες υπάρξεις και στάθηκες σαν στοργικός σύζυγος και σαν προσφιλής πατέρας και ανέθρεψες και σπούδασες το ξένο τούτο παιδί σαν να ήταν σάρκα από τη δική σου σάρκα αφού μετά τις σπουδές του στην Αιγυπτο τον έστειλες στη Γερμανία όπου σπούδασε μηχανολόγος και αναδείχθηκε πραγματικά αντάξιος των δικών σου κόπων και προσπαθειών.

Μα το χώμα της ιδιαίτερης πατρίδας Κύπρου και προπαντός εκείνο της γενέτειρας Αθηαίνου σε τραβούσε πάντοτε. Μετά το θάνατο της λατρευτής σου συζύγου επανέκαμψες στην Κύπρο μας όπου σε προχωρημένη πια ηλικία παντρεύτηκες στην Κυθρέα. Συνέχισες το επάγγελμα σου σαν μάγειρας πάλι στα Ηνωμένα Έθνη και συνεχίζοντας τον ήρεμο και άκακό σου τρόπο που εζούσες στην Αιγυπτο. Καταδεχτικός και ευπροσήγορος κέρδιες τη συμπάθεια ανάμεσα στο φιλήσυχο περιβάλλον της ξακουστής κωμόπολης της Κυθρέας.

Μα στο πέραςμα του χρόνου ήλθε το αναπάντεχο κακό που βρήκε την Κύπρο μας. Ήλθε η εισβολή του Αττίλα και είχες την ατυχία να πέσεις αιχμάλωτος στην εκκλησία του Άη Γιώρκη της Βώνης. Απερίγραπτα είναι τα φρικτά μαρτύρια που υπέφερες στα χέρια των αδίστακτων εισβολέων. Μα ο Πανάγαθος θεός σε επροστάτευσε κι έφθασες πάλι σώος και αβλαβής στις ελεύθερες περιοχές. Έζησες ακόμη άλλα 16 χρόνια από τότε έως ότου έφθασε το μοιραίο.

Αλησμόνητε Θεόδουλε, πεθαίνεις με τη συνειδησή σου ήσυχη πως έζη-

σες 88 χρόνια και επιτέλεσες στο ακέραιο το χριστιανικό σου έργο στο συνάνθρωπό σου και στο Δημιουργό. Ευτυχισμένος που θάβεσαι στη γενέτειρά γη που σε σκεπάζει το τιμημένο χώμα της Αθηαίνου και όχι το αφιλόξενο χώμα της Ξενητειάς, όπως ήταν και η ενδόμυχή σου επιθυμία.

Απευθύνω συλλυπητήρια ειλικρινή στη σύζυγο σου Ελένη που στάθηκε πάντοτε συμπαραστάτης και βοηθός στα 24 τόσα χρόνια της συζυγικής σας ζωής.

Αιωνία σου η μνήμη, αλησμόνητε Θεόδουλε, αιωνία σου η μνήμη.

Μαρούλλα Μιχάλη Βαρνάβα

του Ανδρέα Παπαβαρνάβα

Πέθανε στις 20 Φεβρουαρίου 1991 και τάφηκε την επομένη στο Νέο Κοιμητήριο Λευκωσίας η Μαρούλλα Μιχάλη Βαρνάβα από το Παλαίκυθρο σε ηλικία 56 χρόνων. Η νεκρώσιμη ακολουθία τελέστηκε στον ιερό ναό Αγίου Δημητρίου Ακροπόλεως στη Λευκωσία.

Η μεταστάσα γεννήθηκε στο Παλαίκυθρο το Μάιο του 1935 και ήταν το έβδομο από τα εννιά παιδιά της πολυμελούς γεωργικής οικογένειας του Σοφοκλή Παπαβαρνάβα και της Θεοδώρας Τσιώντα.

Παντρεύτηκε τον Ιούνιο του 1968 τον ομόχωριό της Μιχάλη Βαρνάβα Αντωνίου και απέκτησαν τρία παιδιά, την Παναγιώτα τριτοετή φοιτήτρια της Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Βαρνάβα μαθητή της Β' τάξης του Λυκείου Ακροπόλεως και το Σοφοκλή μαθητή της Γ' τάξης του Γυμνασίου Ακροπόλεως. Φρόντισε με το σύζυγό της να δώσουν στα παιδιά τους άρτια χριστιανική και εθνική αγωγή.

Διακρινόταν για τη θρησκευτικότητα, την καλωσύνη και τον ήπιο χαρακτήρα της και την ψυχραιμία και εχεμύθεια

της κατά τον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59.

Ζούσε αγαπημένα και ευτυχισμένα με το σύζυγό και τα παιδιά τους. Φαινόταν χαρούμενη και ευτυχισμένη και μετά το 1974. Μέσα της όμως φώλιαζε και την κατάρρωγε το φαρμάκι της προσφυγιάς. Δεν άντεξε τον πόνο της προσφυγιάς και η επάρατη αρρώστεια που την κτύπησε το 1984 την έφερε πρόωρα στον τάφο.

Επικηδείους είπαν ο κ. Μένοικος

Παπανικολάου Παπαβαρνάβας ως και ο πρόεδρος του Σωματείου «Ελευθέρη Κυθρέα» κ. Χριστόδουλος Πέτσας ο οποίος είπε:

Πολύκλαυστη Μαρούλα,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση στέκω τούτη την ιερή στιγμή στο τιμημένο σου λείψανο για να σκορπίσω μερικά λόγια στην αιώνια μνήμη σου που χαρακτηρίζουν τη βαθιά χριστιανική σου πίστη, στολισμένη με τις θείες αρετές που εγκατέλειψε στο χριστιανικό κόσμο ο Θεάνθρωπος στη διάρκεια της επίγειας ζωής του.

Όλοι μας που συγκεντρωθήκαμε σήμερα στον ιερό τούτο χώρο για να σε κατευοδώσουμε στην τελευταία σου κατοικία κάνουμε τις διερευνητικές σκέψεις γιατί ο Κύριος να δώσει σε σένα την αθά και αμνησικάκη την επάρατη ανίατη αρρώστεια να σε βασανίσει τόσο μέχρις ότου η άχραντη ψυχή σου αποχωριστεί από το σφριγηλό νεανικό και ακατάβλητο κορμί σου και εγκαταλείψει τα γήινα, εσένα που ολόκληρη η ζωή σου ήταν μια αδιάλειπτη προσφορά στο συνάνθρωπό σου και με λόγια και με πράξεις; Αλλά οι βουλές του Κυρίου είναι ανεξερεύνητες. Ίσως τούτο το κτύπημα που δέχτηκες να ήταν μια ψυχική κάθαρση πριν αρχίσεις το αγύριστο ταξίδι για να μπορέσει η άχραντη ψυχή σου μπει ανεμπόδιστα στην αιωνιότητα.

Γνώρισα την αειμνήστη Μαρούλα στα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς μας εκεί στην Π.Ε.Π. όπου τότε υπηρετούσα. Ήλθε για προσφυγικό θέμα και τυχαία διαπίστωσα πως κι εκείνη κι εγώ πέσαμε θύματα της ίδιας περίπτωσης από επιτήδειους κτηματομεσίτες. Στη δίνη εκείνης της προσφυγιάς, αγοράσαμε από ένα αγροτεμάχιο για ιδιοκατοίκηση. Πέσαμε σε παγίδα και υποφέραμε για χρόνια γι-

ατί τα αγροτεμάχια ήταν εκτός ζώνης ύδρευσης και δεν μας έδιδαν άδεια οικοδομής. Θυμούμαι τον ήπιο και ήρεμο τρόπο με τον οποίο διεκδικούσε το δικαίω της, χωρίς ταραχές και κακολογίες που έκρυβε στο βάθος καρδιά με ανθρώπινα αισθήματα, γεμάτη ανεξικακία και προσήλωση σε χριστιανικές πράξεις.

Έλκουσα την καταγωγή από δυο εκλεκτές οικογένειες του Παλαικύθρου των Παπαβαρνάβηδων και των Τσινώντων που πραγματικά τίμησες τούτες με τα σεμνά και ενάρετά σου έργα σ' όλο το διάστημα της βραχύβιας ζωής σου. Νέα συνδέσες την τύχη σου μ' ένα εξαιρετικόν άνδρα το Μιχάλη από την οικογένεια των Βαρνάβηδων. Έκτοτε με συζυγική αλληλοκατανόηση και θετική αρμονία καταβάλατε κόπους και θυσίες για την ανατροφή και αγωγή των τριών προσφιλών σας τέκνων, Παναγιώτας, Βαρνάβα και Σοφόκλη για ανάδειξη στην κοινωνία.

Δυστυχώς αλησμόνητη Μαρούλα ήλθε πρόωρα για σένα το κτύπημα του χάρου και ανέκοψε στόχους και όνειρα που έτρεφες για τα πανάκριβα σου τέκνα. Ίσως τούτο να είναι το δεύτερο παράπονό σου που δεν έζησες να δεις τους τόσοσους κόπους και θυσίες να καρποφορούν και να απολαύσεις τους καρπούς των έργων σου. Το άλλο σου παράπονο είναι που θάπτεσαι σε ξένη γη και δεν ευτύχησες να στραφείς στο ελεύθερο Παλαίκυθρο και να σε σκεπάσει το ελαφρό χώμα της γενέτειρας δίπλα στους προγονικούς τάφους.

Κοιμήσου όμως, Μαρούλα, το μακάριο και αιώνιο σου ύπνο με ήσυχη τη συνειδήση πως επετέλεσες στο ακέραιο το καθήκον σου σαν σύζυγος και μητέρα, σαν κοινωνικός εργάτης. Χάραξες φωτεινή την πορεία για τους απογόνους σου που πρέπει να ακολουθήσουν, στα βήματα της τιμής και του καθήκοντος,